

ת"פ 14665/04 - מדינת ישראל נגד אחים י.ד. כהן חברה לבניין בע"מ, נווה כהן, רובין רוי

בית הדין האזרחי לעבودה באר שבע

ת"פ 14665-04-19
25 ינואר 2021

לפני: כב' סגן הנשיא השופט צבי פרנקל

המאשימה:
מדינת ישראל
עו"י ב"כ: עו"ד יוסי עטון

הנאשמים:
1. אחים י.ד. כהן חברה לבניין בע"מ
2. נווה כהן
3. רובין רוי
עו"י ב"כ: עו"ד אורי שפיגל

החלטה

.1

1. מר רובין רוי, הנאשם 3 מבקש שלא לקבל את הودעתו מיום 6.8.17 כשנהคร' על ידי חוקרים מטעם המאשימה.

כתב האישום מייחס לנายนם 3 עבירות של:

א. בדיקת פיגום - תקנה 5(א) ו - 20 לתקנות הבטיחות בעבודה (עבודות בניה), תשמ"ח + 1988 סעיף 191 ו - 225 לפיקודת הבטיחות בעבודה [נוסח חדש], תש"ל - 1970.

ב. חובות של ממונה על העבודה - תקנה 1 ו - 8(א) לתקנות הבטיחות בעבודה (צד מגן אישי), תשנ"ז - 1977 + סעיף 225 לפיקודת הבטיחות בעבודה [נוסח חדש], תש"ל - 1970.

ב"כ הנאשמים טען שמעיון בחומר החוקירה - עיקר הריאות לכואורה להוכחת אשמתו לכואורה של הנאשם 3 בעבירות המียวחות לו בכתב האישום מקורם בחקירתו מיום 6.8.17. בדין ביום 4.2.20 ביקש ב"כ המאשימה להגיש את הודעתו של הנאשם 3 בהתאם לסעיף 11 לפיקודת הריאות [נוסח חדש], תשל"א - 1971 באמצעות עד תביעה 1 מר אופיר מנדרלבאום. הסניגור התנגד להגשה וטען

עמוד 1

© verdicts.co.il - פסק דין

לפסולות ההודיה.

3. הסניגור טען שהחקירה נגבהה באמצעות פסולים שאינם קבילים ולא ניתן לעשות בהם שימוש והדברים שנכתבו בהודעה לא מייצגים את האמירות מרצון חופשי של הנאשם ונעשו שיטות חקירה בלתי הוגנות וביקש לקיים משפט זוטא, ב"כ המأشימה לא התנגד לקיים משפט זוטא.

4. מטעם המأشימה העיד גובה ההודעה מר אופיר מנדלבאום וכן העיד הנאשם 3.

5. מר מנדלבאום מפקח בטיחות בעבודה מיום 4.2.20 העיד כי החקירה התקיימה בחדרו של מנהל העבודה באתר (עמ' 8 שורה 23); לדבריו בוצעה אזהרה וה הנאשם היה מודע לחשדות (עמ' 8 שורות 17-24); העיד כי לנאים יש הבנה טובת לשפה (עמ' 8 שורות 30-31); אם הנאשם היה מבקש מתורגמן העד סיפר שהוא מצין זאת (עמ' 9 שורה 1); סיפר על תהליך החקירה - "לאחר סיום מתן העדות, אני מעביר לקריאתו של העד שיקרה את העדות ויאמר אם יש לו הסתיגיות בסיוםן אני מבקש לחתום על העדות" (עמ' 9 שורות 6-4); בזמן החקירה נכחו עוד 2 מפקחים אופיר בוסקילה וליאור קופיטן וצין שהוא שוכב שה הנאשם 2 נכח גם כן (עמ' 8 שורות 10-7); סיפר שלא הבחן במצוקה של הנחקר (עמ' 9 שורות 13-14); החקירה לא ארוכה יותר מחצי שעה (עמ' 9 שורה 20); סיפר שהשאלות שנכתבו הן שאלות שלו והתשובות הן מילוטיו של הנחקר (עמ' 9 שורות 20-23).

בחקירהתו הנגדית אישר שתשובתו לגבי אורך החקירה היא הערכה כללית (עמ' 10 שורה 8) ואישר שהוא לא יודע מתי הסתיימה החקירה וכמה זמן היא נערכה (עמ' 10 שורה 15 - 16). בחקירהתו לא השיב ולא הסביר באיזה אופן פעל על מנת לאפשר לנאים 3 לקבל את מלא זכויותיו והוא אישר שהוא לא זכר אם כתיבת האזהרה וסעיפי העבירה נרשמו לפני חקירת הנאשם או אחרת (עמ' 11 שורה 29 - 30). כנסיאל בחקירהתו הנגדית האם חלה עליו חובה לתעד את השאלות והתשובות של הנחקר, השיב "רשות רק את השאלות". בהמשך השיב שהוא לא זכר אם כתב את תשובות הנאשם 3 כי עברו שנתיים וחצי והדברים שהסביר בחקירהתו הראשית נאמרו למיטב ידיעתו (עמ' 13 שורות 12 - 14).

הסניגור התייחס לטעוד החלקי של החקירה כך למשל שלא תועדו הנוכחים בחקירה ולא תועד כל אשר התרחש בחקירה (עמ' 11 שורות 12-7 ועמ' 10 שורה 30 עד עמ' 11 שורה 1). כנסיאל העד לגבי הבנתו ושליטותו של הנאשם בשפה העברית השיב שלנאים יש הבנה טובת לשפה (עמ' 8 שורה 30 - 31) אך בהמשך אישר שייתכן שה הנאשם לא הבין את הכתוב בהודעה (עמ' 13 שורה 1).

6. הנאשם העיד ביום 13.12.20 ומספר שהוא בן 76, עלה לישראל בשנת 1992, מתגורר ועובד בישראל מעל 30 שנה, עוסק בתחום הבניה ורשם בפנקס המהנדסים והאדריכלים בישראל מיום 16.6.92. עדותתו העיד שהעברית השגורה בפיו היא ברמה של "לקנות בשוק" ולא ברמה של חקירה תחת אזהרה או הליך משפטי (עמ' 24 שורות 1 - 5 ועמ' 32 שורות 7-8). הנאשם אישר שהסבירו לו שזכותו להתייעץ בעו"ד (עמ' 26 שורות 20-24) אך לא הסבירו לו מפני מה ובאיזה עבירות הוא חשוד וכן לא הסבירו לו כל זכויותיו לרבות הזכות לשמור על זכות השתיקה (עמ' 26 שורות 13-16).

7. המאשימה טענה שמהעדויות עלה שהנאשם 3 שולט בשפה העברית. מדובר באדם עתיק ניסיון בענף הבניה בעל תעודה ישראלית של מהנדס בנין שכamarin מתגורר בישראל מעל ל - 30 שנה. לטענתה המאשימה מתוכן החקירה ותשובותיו עליה שהנאשם שולט בשפה העברית.

זאת ועוד, הנאשם בחר שלא להיעזר במתורגמן שזמן לדין בבית הדין ולאחר מכן מספר שאלות בהן נעזר במתורגמן השיב לשאלות בעברית. כמו כן טען ב"כ המאשימה שהחקירה נערכה באופן רציף ונכתבה בזמן אמת וגילוין החקירה משקף נאמנה את מהלך החקירה ותוכנה.

לטענת ב"כ המאשימה עדותו של הנאשם בבית הדין הייתה לא עקבית, תשובהו היו מתפתלות וגירסתו התפתחה, מה שמלמד על מגמותו ויתקן על אף הכנה לקריאת הדיון.

8. מר מנדלבאום נשאל בסוף חקירתו אם פעל בהתאם להוראות חוק סדר הדין הפלילי (חקירת חשודים) תשס"ב - 2002 והשיב שהוא לא מכיר את החוק (עמ' 15 שורות 4-5).

דין והכרעה:

9. בע"פ 4109/15 **ליאור מירז נגד מדינת ישראל** פסק הדין מיום 9.7.17 סקר בית המשפט העליון את ההלכה ביחס לקבילות ולפסילת הودאת חוץ של הנאשם:

"... ביסודות של דבר, לאחר הלכת יששכרוב, ה兜ו שני אפיקים לבחינת קבילהה של הודאת הנאשם: האחד - מבחן סטטוטורי המעוגן בהוראת סעיף 12 לפકודת הקובעת כי הודאת חוץ של הנאשם תהא קבילה רק מקום בו הוכח שההודאה הייתה "חופשית ומרצונן", וזאת במטרה להגן, בעיקר, על זכותו של הנחקר לשפטות הגוף והנפש כמו גם על זכותו לאוטונומיה של הרצון החופשי ... ודוקן: לא כל פגיעה בזכויות שהוזכרו תביא לשילוח קבילות ההודאה, כאשר יש לבחון בכל מקרה לגופו האם אמצעי החקירה הפטולים שננקטו הביאו בפועל לפגיעה "משמעותית וחמורה" באוטונומיה רצונו ובחופש בחירותו של הנחקר במסירת הודאותו (הלכת יששכרוב, עמ' 520-522). רק מקום בו הגיעו רמת הפסולות כדי פגעה "בצלם דמות האדם" של הנחקר, תיפסל ההודאה, מניה וביה, ללא בוחנת ההשפעה המعيشית על חופשיות רצונו של הנחקר .

השני - דוקטרינת הפסילה הפטיקתית שהתגבשה וועוגנה בהלכת יששכרוב, במסגרת נתון לבית המשפט שיקול דעת לקבוע כי הודאה אינה קבילה מקום בו הגיע למסקנה כי זו הושגה שלא כדין וכי קבלתה כראיה במשפט תגרום לפגיעה מהותית בזכותו של הנאשם להליך הוגן (שם, עמ' 569-570; עניין מובארק, פסקה 39). יובהר, כי "מדובר בנסיבות איזון עקרונית השואפת להשגת פרשה ראוייה בין מכלול הזכויות והאנטරסים הרלוונטיים לשאלת קבילהון של ראיות שהושגו שלא כדין, ובهم: חיפוי האמת העובדתית, הלחימה בעברינות וכן ההגנה על שלום הציבור ועל זכויות נפגעי העבירה מחד גיסא; אל מול ההגנה על זכויות הנאשם ועל הגינות ההליך הפלילי וטוהרו מайдן גיסא" (הלכת יששכרוב, עמ' 569). בהקשר לכך יביא בית המשפט, בין שיקוליו, את אופייה וחומרתה של אי- החוקיות שהייתה כרוכה בהשגת ההודאה; את מידת ההשפעה שהייתה לאמצעי החקירה שאינו חוקי

על אמינותה ההודאה שהושגה; ואת הנזק והטועלת החברתיים הכרוכים בפסקת ההודאה (שם, עמ' 562-567). יודגש, כי עסקין בדוקטרינה פסילה "יחסית", כך שלא כל סטייה מכך החקירה ולא כל אמצעי שהופעל בחקירה, גם אם אינם מקובלים על בית המשפט, יביא לפסקת הרأיה" (שם, עמ' 563).

לאחר שבחןתי את הראות שהובאו לפני, מצאתי כשלים בהתנהלות חקירת הנאשם. מעודתו של גובה ההודעה מפקח הבטיחות מיום 4.2.20 עולה שבזמן החקירה נכון עוד שני מפקחים, אין תיעוד בהודעה לנוכחותם. בטופס החקירה בכל עמוד יש מקום מובנה למילוי השעה של החקירה כדי שנitin יהיה לבקר ולעקב אחר זמן החקירה וכדי שתופס החקירה ישקוף ככל הנitin את אשר התקיים בחקירה, עם זאת בטופס החקירה אין ציון של שעות החקירה והחוקר אישר שהוא לא מילא נתונים אלה ולא נתן הסבר לכך.

לא הוסברו לנחקר מלא הזכיות המקנות לו כחודות בעבירות פליליות. החוקר השיב של שיטתו די בכך שהוא מודיע לנחקר שיש לו זכות להיוועץ בעו"ד (עמ' 10 שורה 21). אינני מקבל זאת, יש להודיע לנחקר על זכויות נוספות כמו הזכות לשמור על זכות השתייה ועל זכות להימנע מהഫלה עצמית.

החוקר אישר שהוא לא זוכר אם כתיבת האזהרה וסעיפי האזהרה נרשמו לפני חקירת הנאשם או לאחריה. פרוטוקול החקירה אמור לשקף את החקירה כפי שהיא ולא לרשום את האזהרות לאחר חקירתו של הנאשם מבלי שהוא יודע. בחקירותו השיב החוקר שהוא לא זוכר אם הדברים שנרשמו מפי הנאשם לגבי הودאותו לגבי היעדר בדיקת הפיגומים אכן נאמרו על ידי הנאשם.

בשל חשיבות הדברים להלן תשובתו של החוקר כפי שנאמרו בפרוטוקול לפני ביום 4.2.20:

"ש. אתה בשורה 6 כתבת מפיו של רואבן שהוא ענה "ת: מחר העובדים יקבלו צמ"א על פי תקנות הבטיחות בעבודה" אני אומר לך שזה סגנון דיבור שרואבן לא מכיר לא יודע מה זה צמ"א שהציג לו את דוח החקירה, הוא לא משתמש בשפה זו, לא הבין את הפירוש של המילה צמ"א כפי שנרשמה מפיו מה יש לך לומר על כך.

ת. לא זוכר.

ש. מפנה אותך לעמ' 3 לחקירה אתה שואל אותו לגבי בדיקת פיגומים, תאשר אם אתה זוכר שבניגוד למה שרשמת כאן רואבן אמר שכן עשה בדיקה.

ת. לפי מה שרשום הוא לא עשה. לפי התשובה עדות רשום שהוא מסר לי שהוא לא בדק את הפיגומים.

ש. אני אומר לך שרואבן ענה לך שעשה בדיקה ויזואלית והוא לא אמר לך שהוא לא עשה בדיקה זה תוספת שאתה הוסיף או אחד החקרים בחקירה ולא מפיו.

.ת. לא זוכר".

עמ' 13 שורות 18- 29 לפרטוקול מיום 4.2.20.

11. הנאשם לא הכחיש שהחתם על טופס ההודעה אולם העיד שלא נתנו לו לקרוא את החקירה והוא גם לא ניסה כי הוא לא יודע לקרוא את שכתב החוקר (עמ' 23 שורות 7-3). גם אם הנאשם חי בישראל למשך מ- 30 שנה, ניתן היה להזות שיש לו קושי בשפה העברית, מצב שחייב להקפיד יותר בחקרתו ואף לבחון זימון של מתרגם.

12. **האם יש לפסול את ההודעה מכוח דוקטרינת הפסילה הפטיקתית?**

הנאשם בן 76, נמצא בישראל משנת 1992, אישר שלמד עברית באולפן אך עדין התרשםתי שלנאשם קושי להבין מושגים משפטיים בעברית.

על החוקר לידע שהוא בעל עבירות הוא חשוד, לידעו על זכות השתייה ואין די בידעו על זכות להיוועץ עם עורך דין. בנסיבות אלה נגעה פגיעה מהותית זכות המבקש ובכלל זה זכות החיסון מפני הפללה עצמית.

חוק סדר הדין הפלילי (חקירת חשודים) התשס"ב - 2002 (להלן - חוק חקירת חשודים). קובע שחקירתו של חשוד מתנהל בשפטו או בשפה שהיא מבין ודובר. החקירה התבצעה באתר הבניה ועל פי החוק, כאשר חקירה מתבצעת מחוץ לתחנה יש לתעד אותה בתיעוד חזותי, בתיעוד קולי או בתיעוד בכתב.

בעניינו נערך תיעוד בכתב אולם הטופס אינו משקף באופן אמיתי ומלא את שנעשה בחקירה: אין תיעוד של זמן החקירה, מועד סיום החקירה, מי נכח בחקירה, חתימת כל הנוכחים בחקירה. רישימת התשובות וסעיפי החוק לא בהכרח נשמרו בסדר כפי שנאמרו, אם נאמרו.

זאת ועוד, משהחקרה נעשתה בשטח (אתר הבניה) היה צורך שההחלטה בדבר ניהול חקירת החשוד מחוץ לתחנה והנמקתה יתועדו בכתב סמור ככל האפשר לקבלת ההחלטה. תיעוד זה לא הוגש, וככל שהחוקר אינו יודע לקרוא וכתוב בעברית, יקרא התיעוד בפניו וסביר לו האמור בו.

התיעוד של החקירה בכתב צריך לשקף נאמנה את מילכתה של החקירה ואת נוסח השאלות והתשובות. הדברים נכונים ביותר שאת מקום בו נעדר תיעוד חזותי של החקירה, אז החוקר צריך לנוקוט משנה זהירות.

לאור כל האמור הגעתנו למסקנה כי הודיעתו של הנאשם לא הייתה חופשית ומרצונה שלא הסביר לנאשם באילו עבירות וחוקים הוא חשוד ולא הסביר לו הזכות לשמור על זכות השתייה ולא הסביר לו

כי מה שייאמר יכול לשמש כנגדו, נגעה זכות הבחירה והאוטונומיה של הנאשם אם למסור הودיה או לא.

לצד זה החוקה הتبיעה מבלתי שהחוקרים הקפידו על הוראות חוק חקירות חשודים, כאמור, החוקר אישר שאינו מכיר את החוק. הנסיבות הכספיים כולם ובכלל זה משהתנהלות החוקרים הייתה בנגד להוראות חוק חקירת חשודים כאשר הנאשם אינו שולט בשפה העברית ברמת קריאה והבנה של המונחים המשפטיים תוער. פגיעה בזכויות היסוד שלו ומבלתי שניתן לבצע בקרה על תוכן הדברים שנאמרו בחקירה, אני פוסל את החוקה.

.14. מועד ההוכחות הקבוע ליום 14.2.21 - נותר בעינו.

ניתנה היום, י"ב שבט תשפ"א, (25 ינואר 2021), בהעדך הצדדים ותישלח אליהם.